

HET BEGIN

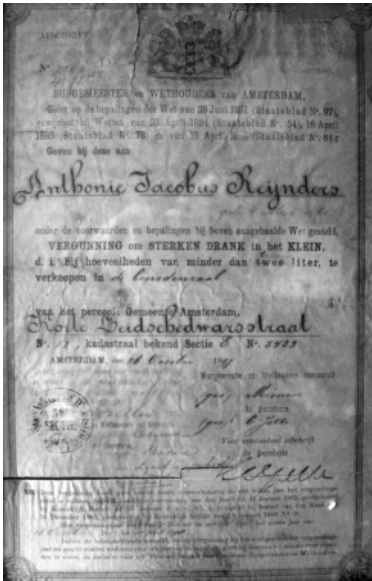
Ton Ritte (1933) werd in Bussum geboren, maar verhuisde samen met zijn gescheiden moeder Annie al in 1934 naar het hartje van Amsterdam, naar het Leidseplein, nummer 6. En wel boven een café, het café van zijn grootvader.

Familiefoto. Vlnr: Tony, Joop (boven), Christina Johanna Elisabeth Reynders-Habold, Annie (boven), Miep, Anthonie Jacobus Reynders, Ko

Ton: ‘Mijn opa, die Reynders heette, was aapjeskoetsier, die reed mensen rond in een koetsje. Op een gegeven moment leerde hij een meisje uit een rijke slagersfamilie kennen, de familie Habold. Hij trouwde met haar en als huwelijkscadeau kregen ze van zijn schoonfamilie een café op het Leidseplein, De Nieuwe Schouwburg geheten. Van 1897 af heeft hij deze zaak gedreven, die hij omdoopte in Reynders. De notariële

akten stonden in 1902, toen hij het café officieel overnam, op naam van Anthonie Jacobus Reijnders, met een lange ij. Dat was een ambtelijke dwaling, die nog eens herhaald werd in de trouwakte. Maar juist is: Reynders, met een y'

De vergunning, die nog steeds - zwaar vergeeld - in het café aan de muur hangt; Reijnders met een ij

Het café werd in 1874 gestart door B.A. Ouwenbroek, in wat ooit een paardenstal was geweest. Tot 1910 heette dit deel van het Leidseplein Korte Leidsedwarsstraat. Leidseplein nummer 6 was Korte Leidsedwarsstraat 27, later 57. Hij noemde het De Nieuwe Schouwburg, naar verluidd om te pesten: hij werkte in de foyer van de schouwburg en was daar weggestuurd.

Bij het 50-jarig bestaan van Reynders in 1952, schreef M.G. Emeis jr. (*Telegraaf*, 25 september): ‘De koffiehuisen hebben nogal eens stuivertje gewisseld op het plein, zodat ook het Reijn-

ders-pand diverse bestemmingen heeft gehad. Toen het in 1827 voor slechts twee mille werd verkocht, vermeldde de koopacte: “Waarin thans Timmermans affaire wordt gedaan”. In een stuk van 1882 is sprake van “het buffet en verdere getimmerden”, waaruit blijkt dat de schaaftbank het veld had geruimd voor de tapkast. Vijf jaar later was het “een koffiehuis met vergunning, genaamd Stadsschouwburg” [naar we aannemen wordt hier De Nieuwe Schouwburg bedoeld], gedreven door Johannes Eggers, die na een tiental jaren ging rentenieren. Toen, omstreeks de eeuwwisseling, nam Anthonie Jacobus Reijnders er zijn intrek.’

Ton Ritte: ‘Mijn grootvader was wel een grappige vent; wanneer hij op zondag met zijn vijf kinderen een wandelingetje maakte, nam hij bij de gevangenis op het Leidseplein, nu De Balie, altijd zijn hoed af. Toen een van z’n kinderen hem vroeg waarom hij dat toch altijd deed, antwoordde hij: “Er zit altijd wel een klant van me binnen”.

In 1937, na het overlijden van hun vader, namen zijn twee dochters het van hem over: Miep, mijn tante, en mijn moeder Annie Reynders. Hij had ook wel drie zonen, maar die hadden allemaal een goeie baan die ze niet voor een café wilden opgeven.’

JOSEPH ROTH (1)

‘Bij Café Reynders stonden twee joviale zusters achter de toog met wie Roth graag een gesprekje voerde. Daar leerde de beeldhouwer Leo Braat hem kennen: “Op een goede avond zat er aan de tapkast bij Reynders [...] een kleine man met een druipsnor en een juweel van een doorschijnende drankneus melancholiek te zweten. Ik zei tegen mijn tafelvriendjes *het lijkt wel een Weense aapjeskoetsier* en was daarmee niet zo erg mis want het was Joseph Roth, de grote Oostenrijkse schrijver, die de Duitstalige landen ontweken was uit grondige afkeer tegen het steeds machtiger wordende fascisme. Hij zou de laatste emigrant niet zijn die ten slotte aan onze tafel belandde”

(Uit: Els Snick, *Waar het me slecht gaat is mijn vaderland Joseph Roth in Nederland en België*, 2014)

Over de beginperiode van het café vertelde de toen 62-jarige Annie Reynders op 21 januari 1965 aan *de Volkskrant*: “Ik heb hier achter de toonbank mijn huiswerk staan maken. Mijn moeder is vroeg gestorven en je hielp al jong mee. Maar het was toen allemaal anders. Veel stiller en alleen mannenbezoekers. Als vrouw ging je niet naar een café. [...] Ik ben eens een keer per ongeluk het Lido binnen gegaan en toen

Leidseplein met Reynders - De Nieuwe Schouwburg begin 20ste eeuw

kwam ik in de bar terecht. Wist ik veel. Wat wilt u hebben? Vroeg de ober. Toen ik een kop soep bestelde, viel er een stilte. Ik kreeg een knalrode kop, heb betaald en ben als een gek weer weggegaan. [...]

De mensen vonden het de gewoonste zaak van de wereld dat wij het bedrijf overnamen. Ze kenden ons allemaal.”

Overdag zit Anne [Annie] nu in de zaak, terwijl haar zuster boven de soep bereidt; ’s avonds komt dus Miep (56) naar beneden. Ze dobbelt met de klanten. Iedereen kent juffrouw Miep. “Als ze de zaak niet meer had, ging ze dood,” zegt grijze Anne. “Ik ook, ja.” Door de sterke bril houden de ogen het bedrijf goed in de gaten, terwijl Anne lekker naast de kachel zit. Anne is net terug uit het ziekenhuis; bijna vijf maanden moest ze er met een gebroken been liggen. Toen ze terugkwam, hing de vlag uit; het tweetal op het plein was weer verenigd. “We kunnen ontzettend goed met elkaar opschieten,” zegt goedgeklede Anne. “Zus was heel verdrietig toen ik in het ziekenhuis lag en ik barstte van de heimwee”. Vol bewondering voegt ze eraan toe: “De zaak draait om Miep; zij leeft voor haar werk.”